

СТАНОВИЩЕ

от доц. Николай Петров Стайков, доктор
СУ „Св. Климент Охридски“, Департамент по спорт,
катедра „Спортни игри и планински спортове“
член на научното жури
по конкурс за заемане на академичната длъжност „доктор“,
определено със заповед РД -16 – 157/26.09.2025г.
на Ректора на Шуменският университет „Епископ Константин
Преславски“

Тема: *„Развитие на двигателните способности на ученици 9 и 10
клас със средствата на волейбола“*

Автор на научния труд: Диана Живкова Филипова

Научен ръководител: доц. Вера Антонова - Върбанова, доктор

Относно: Конкурс в професионално направление за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ в докторска програма „Методика на обучението по физическо възпитание и спорт“ област на висше образование 1. Педагогически науки, професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по...

Както споменава авторът в увода си „Спортът в училищата е важен за развитието на децата и за изграждане на навици (хигиенни, здравословни, социални и др.). Физическото възпитание и спорт е предметът, който подготвя децата за здравословен начин на живот и създава навици за съзнателна двигателната активност“.

Компетенциите и практическия опит на Диана Филипова допринасят за качествената и експертна научноизследователска работа, реализирана и интерпретирана в настоящата дисертация.

Дисертационният труд е оформен в едно книжно тяло с обем от 186 страници, разделени на увод, три основни глави, изводи, препоръки и приноси, използвана литература и приложения. Онагледяването е осъществено чрез 23 фигури, 29 таблици и 9 приложения. Използваната литература съдържа общо 100 източника, от които 89 на кирилица, 8 на латиница и 3 интернет сайта.

Авторът в **първа глава** представя историята и развитието на волейбола в България, така и с акцент върху спецификите на физическото възпитание и спорт в училищата в България, което е безценно за учители и практики в областта. Запознава ни с образователните изисквания и нормативните документи в училищното физическо възпитание и спорт.

Авторът систематизира ключови двигателни качества като сила, бързина, издръжливост, ловкост и гъвкавост и предлага модел за тяхното развитие в контекста на волейбола. Така представените специално подбрани волейболни упражнения са балансирани и насочени към двигателните способности на ученици от 9 и 10 клас и са практическо приложение, както за учители по физическо възпитание, така и за ученици.

Емпиричната част на дисертацията се основава на задълбочени проучвания и изследвания, които включват анкети и спортно-педагогически анализи. Тази структура дава на читателя възможност да разбере важността на комплексния подход към учениците обединявайки теорията и практиката в областта на физическото възпитание и спорта в средното училище, чрез изследване влиянието на специфични волейболни упражнения върху развиването на двигателните способности и усвояването на технико-тактически умения при ученици от 9 и 10 клас.

Особено впечатляващи са изводите от педагогическия експеримент и корелационните анализи. Те показват, че волейболът е ефективно средство за развиване на ключови двигателни способности при учениците, като координация, бързина и обща физическа подготовка. Учителите проявяват висока професионална ангажираност и готовност за внедряване на иновативни средства. Специфичните средства на волейболната игра подобряват взривната сила на долни и горни крайници, както и раменния пояс. Специализираната работа и приложените специално-подготвителни упражнения подпомагат по-бързото, правилно и достъпно усвояване на основните елементи от волейболната техника.

ПРИНОСИ:

Експерименталната дейност, направените анализи и обобщения позволяват да бъдат формулирани следните приноси, разпределени в четири основни направления:

1. **Теоретични приноси** – Обобщени и интерпретирани са литературни източници в тематиката за развиване на двигателните способности чрез волейбола; Изяснени са връзките между двигателни качества и усвояването на елементите от техниката на волейбола при ученици в 9-10 клас; Доказано е ограниченото влияние на антропометричните показатели върху овладяването на волейболната техника.

2. **Методични приноси** – Подбрани и апробирани са специални волейболни упражнения за развиване на двигателните способности и техническите умения при учениците; Разработен е модел за внедряване на упражненията в урока по физическо възпитание и спорт в средното училище; Определени са показатели за контрол и оценка на физическата и техническата подготовка.

3. **Емпирични приноси** – проведено е анкетно проучване сред учители по физическо възпитание и спорт на територията на Р България,

насочено към мнението им за развиването на двигателните способности чрез волейбол; Доказана е ефективността на специфичните упражнения за подобряване на взривната сила, специфичната бързина и волейболните технически умения; Установени са различия в ефективността от прилагането на упражненията при момичета и момчета, което е напълно закономерно, имайки предвид възрастта на изследваните лица и етапът на тяхното физическо развитие; Изведени са зависимости между двигателни качества и технически умения при провеждано системно методично обосновано обучение.

4. Приложни приноси – Разработен е практически приложим модел за използване на волейболни упражнения в училищната практика; Предложени са методически препоръки за оптимизация на учебния процес и подобряване на материалната база; Въведена е тестова батерия за обективна оценка на двигателната годност и волейболните технически умения; Изградена е основа за повишаване качеството и разнообразяване на методическата дейност на учителите по физическо възпитание и спорт.

Приемам формулираните приносни моменти, които изпълват със смисъл нейните творчески търсения и изложените аргументи и ми дават основание убедено да дам своя положителен вот в Научното жури за **Диана Живкова Филипова**, да бъде избран за „доктор“ в професионално направление „Методика на обучението по физическо възпитание и спорт“ област на висше образование 1. Педагогически науки, професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по

10.11.2025 г.
гр. София

Автор на становището:

(доц. д-р Николай Стайков)